

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут
бізнесу, економіки та менеджменту

УПРАВЛІНСЬКІ ПАРАДИГМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ІНКЛЮЗИВНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

**MANAGEMENT PARADIGMS OF SUSTAINABLE
DEVELOPMENT AND INCLUSIVE ECONOMIC GROWTH**

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції
(Україна, Суми, 27–28 листопада 2024 року)

Суми
Сумський державний університет
2024

УДК 005.8:502.131.1(063)

Е 45

*Рекомендовано до видання
вченою радою Сумського державного університету
(протокол № 5 від 12 грудня 2024 року)*

Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання :
Е 45 матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання» / за заг. ред. І. І. Рекуненка, В. В. Сулим. – Суми : Сумський державний університет, 2024. – 409 с.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Управлінські парадигми сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання» містять результати наукових досліджень, пов'язаних з актуальними проблемами науки й практики управління та застосуванням інклюзивного підходу до їх вирішення для досягнення цілей сталого розвитку.

Для науковців, аспірантів, студентів, представників органів державної влади й місцевого самоврядування, науково-дослідних і проєктних організацій, комерційних фірм та закладів вищої освіти й широкого кола читачів.

The materials of the International scientific and practical conference "Management paradigms of sustainable development and inclusive economic growth" provide the results of scientific research related to the current problems of management science and practice and the application of an inclusive approach to their solution in order to achieve the goals of sustainable development.

For scientists, PhD students, students, representatives of state authorities and local self-government bodies, research and project organizations, commercial companies and higher education institutions and a wide range of readers.

УДК 005.8:502.131.1(063)

© Сумський державний університет, 2024

ЗМІСТ

<i>Лозова О.В.</i>	Особливості функціонування благодійних організацій	
<i>Бондаренко М.П.</i>	під час війни: резильєнтність та мотивація	
<i>Піддубна Я.Ю.</i>	працівників.....	12
<i>Наталія Лебедєва</i>	Корпоративна культура в системі HR-менеджменту.	
	16
<i>Юлія Братішко</i>	Напрями соціально відповідальної діяльності	
	фармацевтичних організацій під час правового	
	режиму воєнного стану в Україні.....	19
<i>Валентина Ходзицька</i>	Оцінка життєвого цикла: мінімізація негативного	
	впливу на довкілля в звітності зі сталого	
	розвитку.....	22
<i>Юрій Карпенко</i>	Сучасні HR -тренди: подяки та визнання через	
<i>Денис Супрун</i>	технології.....	25
<i>Максим Безвідний</i>	Сучасні методи навчання та розвитку персоналу з	
<i>Антон Копилець</i>	акцентом на кар'єрне зростання.....	28
<i>Тетяна Кучміюва</i>	Інноваційні методи мотивації співробітників в	
<i>Богдана Пешкова</i>	сучасних умовах.....	31
<i>Юлія Матвєєва</i>	Бібліометричний аналіз як інструмент визначення	
<i>Артем Барикін</i>	напрямок удосконалення управлінських практик в	
	системі надання адміністративних послуг.....	35
<i>Інна Яцкевич</i>	Управління цінностями інвестиційної діяльності для	
	операторів мобільного зв'язку України.....	39
<i>Віктор Рожко</i>	Адаптація стратегій мерчандайзингу під час	
<i>Ілона Чубка</i>	гуманітарних криз.....	42
<i>Світлана Мороз</i>	Впровадження циркулярної економіки у фармації:	
<i>Григорій Подгайний</i>	досвід провідних компаній.....	44
<i>Крамський С.О.</i>	Публічне управління в сфері логістичних ринків під	
	час військового впливу.....	49
<i>Любов Перетятко</i>	Досвід європейських країн у використанні моделей	
<i>Лілія Балаш</i>	розвитку управління персоналом організації.....	52
<i>Дарина Золіна</i>	Удосконалення взаємодії між інститутами	
	громадянського суспільства та органами влади в	
	Україні та за її межами.....	54
<i>Юлія Бондар</i>	Управління системою екологічного менеджменту в	
<i>Інга Мірошниченко</i>	готельних комплексах.....	56
<i>Яна Деренська</i>	Опис системи контролю виконання проекту.....	59
<i>Тетяна Коляда</i>	Регламентація внутрішнього аудиту як інструмент	
<i>Ярослав Березняков</i>	забезпечення ефективності системи управління	
	якістю.....	61
<i>Кирило Хандюк</i>	Розвиток мережі центрів медичної реабілітації у	
	прифронтових регіонах України: досвід Дніпра.....	63

<i>Зінаїда Живко</i>	Фінансове забезпечення бізнесу та страхування в	
<i>Євген Топольницький</i>	умовах воєнної економіки.....	67
<i>Віктор Живко</i>		
<i>Сергійчук С.І.</i>	Стан і тенденції розвитку ринку кормів для домашніх тварин в умовах війни.....	69
<i>Анна Дзернюк</i>	Взаємозв'язок гейміфікації та біхевіористичних методів: переваги і обмеження в управлінні проектами.....	74
<i>Юлія Матвєєва</i>		
<i>Олександр Сміян</i>	Огляд державних програм економічної підтримки підприємств.....	77
<i>Олена Проскурня</i>		
<i>Людмила Ширяєва</i>	Фактор ризику при визначенні ціни за право користування ресурсом.....	81
<i>Карина Бондар</i>		
<i>Вікторія Сулим</i>	Управління відходами в контексті досягнення цілей сталого розвитку.....	83
<i>Вікторія Ковальова</i>	Сутність поняття «імідж підприємства» та особливості його створення.....	85
<i>Валерій Шкрєба</i>		
<i>Наталія Статива</i>	Система надання публічних послуг в Україні: сучасні реалії.....	87
<i>Захарченко В.І.</i>	Заходи конкурентної розвідки в системах бізнесу, освіти, урядовому управлінні.....	89
<i>Максимова О.А.</i>		
<i>Галина Тимохова</i>	Вплив стратегій розвитку зовнішньоекономічної діяльності на організаційну культуру підприємства в Україні.....	92
<i>Яна Нікіфорова</i>		
<i>Вадим Михайлюта</i>	Управління медичним підприємством в умовах невизначеності на засадах доказової практики.....	94
<i>Микола Меркулов</i>	Проблеми функціонування інвестиційного ринку країни.....	98
<i>Анна Семенюк</i>		
<i>Тетяна Кучмійова</i>	Сучасні тренди та практики екологічної відповідальності бізнесу	101
<i>Анастасія Саркова</i>		
<i>Юлія Матвєєва</i>	Бібліометричний аналіз наукових досліджень з управління якістю в галузі охорони здоров'я.....	105
<i>Олександр Олешко</i>		
<i>Євгенія Яшукова</i>		
<i>Тетяня Метіль</i>	Сучасні аспекти використання програмно-цільового підходу в управлінні соціально-економічним розвитком суб'єктів господарювання.....	109
<i>Анастасія Гончарук</i>		
<i>Михайло Березовчук</i>	Ефективність публічного управління у боротьбі з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом: механізми, інструменти та перспективи.....	111

<i>Богдан Меркулов</i>	Проблеми впровадження електронного документообігу в медичному закладі.....	113
<i>Сергій Кузьменко</i>	Механізми державного управління в оборонній промисловості України: сучасний стан та перспективи розвитку.....	115
<i>Мирослав Урошев</i>	Сучасні механізми стимулювання інноваційної активності регіонів України: міжнародний досвід та вітчизняні реалії.....	117
<i>Ihor Bas</i>	Characteristics of GIG contracts as an innovative form of employment in Ukraine.....	119
<i>Oleh Hladkyi</i>	Trends in the Ukrainian IT Market.....	121
<i>Andrii Shupik</i>	Agility and management strategy for IT excellence.....	123
<i>Віталій Захарченко</i>	Коректність використання інструментарію концесії..	127
<i>Юлія Гутарева</i>		
<i>Артур Дуднік</i>	Проблематика забезпечення якості надання послуг в органах місцевого самоврядування в Україні.....	130
<i>Юлія Сойка</i>		
<i>Марія Зяйлик</i>	Інструменти конкурентної розвідки у бізнесі та освіті.....	133
<i>Людмила Ширяєва</i>		
<i>Моргун О.Ю.</i>	Реалізація соціально-економічної політики підприємств у туристичній сфері в контексті інклюзивного економічного зростання.....	135
<i>Ярослав Богдан</i>		
<i>Галина Тимохова</i>	Підходи до оцінки ефективності економічної діяльності підприємства.....	138
<i>Олександр Дерюга</i>		
<i>Альона Пляскіна</i>	Дослідження розвитку регіону відповідно до розміщення ресурсів у міжнародній практиці.....	140
<i>Олексій Сологуб</i>	Кайдзен як універсальна, комплексна організаційно-управлінська система покращення процесів роботи та забезпечення сталого розвитку.....	142
<i>Юлія Матвєєва</i>	Роль цифрових інновацій у прискоренні сталого розвитку: кейс-аналіз впливу цифрових рішень на декарбонізацію виробничих процесів.....	147
<i>Едуард Богдан</i>		
<i>Альона Заславська</i>	Розвиток управлінських компетенцій за допомогою технологій штучного інтелекту.....	151
<i>Дар'я Кушнерьова</i>		
<i>Наталія Столярчук</i>		
<i>Наталія Столярчук</i>	Роль технологій штучного інтелекту в авіаційному менеджменті.....	154

<i>Максим Алексєєв</i>	Парадигма цифровізації та системний підхід до управління логістичними процесами підприємств...	156
<i>Микола Небава</i>		
<i>Олексій Горбатенко</i>	Проблеми та перспективи міжкультурних комунікацій у менеджменті організацій.....	158
<i>Ольга Балабаш</i>		
<i>Ihnatova T.O.</i>	The role of administration in screening programs at national, regional and local levels.....	161
<i>Лариса Піддубна</i>	Особливості менеджменту організацій в умовах цифровізації економіки та зростання кількості розподілених (віртуальних) команд.....	163
<i>Тетяна Самофалова</i>	Зростання ефективності підприємств через покращення соціально-психологічного клімату.....	167
<i>Анна Оніщенко</i>		
<i>Юлія Матвєєва</i>	Стратегії та інструменти декарбонізації.....	171
<i>Вадим Желіба</i>		
<i>Марина Изотова</i>	Соціальна відповідальність та стійкий розвиток: роль менеджменту в реалізації соціально відповідальних ініціатив.....	175
<i>Меркулов Д. М.</i>	Розвиток методології антикризового управління у трансформаційній економіці.....	178
<i>Захарченко В. І.</i>	Формування і реалізація промислової політики високотехнологічного розвитку в Україні.....	180
<i>Гончарук А. В.</i>		
<i>Валентина Дятлова</i>	Розбудова інноваційного майбутнього України.....	182
<i>Максим Гречаний</i>		
<i>Тетяна Метіль</i>	Особливості процесу внутрішнього контролю на агропромислових підприємствах.....	186
<i>Софія Брезницька</i>		
<i>Володимир Солодкий</i>	Управління фінансовими ризиками в закладах охорони здоров'я.....	191
<i>Каріна Таранюк</i>		
<i>Євген Люлевич</i>	Удосконалення механізмів контролю в діяльності органів державного управління: виклики та перспективи України.....	195
<i>Каріна Таранюк</i>		
<i>Діна Єрохіна</i>	Інструменти цифрових комунікацій для управління командами.....	198
<i>Яна Козинець</i>		
<i>Валентина Дятлова</i>	Розвиток комунікаційного процесу в форматі відновлення України.....	201
<i>Поліна Матюшенко</i>		
<i>Oleksandr Ostrovskyi</i>	Impact of digital education on the public administration skills development.....	204
<i>Кирило Трушин</i>	Економічні аспекти впровадження відновлюваних джерел енергії.....	207
<i>Олена Проскурня</i>		

<i>Владислав Бут</i>	Соціальна інклюзія та її зв'язок зі сталим економічним розвитком на рівні місцевих громад....	211
<i>Яна Гербут</i>	Роль системи управління відходами в умовах екологізації світового господарства.....	213
<i>Віктор Рожко</i> <i>Єлизавета Аносова</i>	Управління елементами візуального мерчандайзингу у торговельній діяльності підприємств.....	217
<i>Іван Ольховик</i>	Ефективне управління змінами в закладах освіти....	221
<i>Вікторія Пономаренко</i>	Управління розвитком кадрового забезпечення діяльності суду.....	223
<i>Тетяна Мирошніченко</i>	Формування стратегічних переваг системи управління державною установою.....	225
<i>Людмила Яловега</i> <i>Ольга Лега</i> <i>Тетяна Прийдак</i> <i>Дмитро Ткаченко</i>	Циркулярна економіка як інструмент сталого розвитку: виклики та перспективи.....	227
<i>Яна Соя</i>	Особливості управління проектом хімічного виробництва.....	229
<i>Яна Соя</i>	Напрямки удосконалення управління районом судом міста.....	231
<i>Вадим Харченко</i>	Особливості управління ефективністю діяльності державної установи.....	233
<i>Ярослав Притика</i>	Особливості удосконалення системи управління служби судової охорони.....	235
<i>Мартинець В.В.</i> <i>Шейко О.О.</i>	Формування механізмів антикризового управління на місцевому рівні.....	237
<i>Зінаїда Живко</i> <i>Ольга Мартин</i> <i>Олег Обезчиків</i> <i>Олена Кравченко</i>	Механізми страхування бізнесу в умовах підвищеного ризику та післявоєнного відновлення.....	239
<i>Ірина Бочевар</i>	Прозорість та підзвітність в системі управління державним боргом.....	242
<i>Ірина Бочевар</i>	Адаптивне управління персоналом як ключовий фактор сталого розвитку та інклюзивного економічного зростання.....	244
<i>Павло Гапченко</i>	Особливості впровадження проектного підходу в стратегічний розвиток бізнесу.....	248
<i>Петруня Ю.Є.</i> <i>Єдинак В.Ю.</i> <i>Петруня В.Ю.</i>	Глобальна діджиталізація: трансформація бізнес-середовища та організації управлінської діяльності.....	250

<i>Максим Швагірев</i>	Формування задач менеджменту із залучення персоналу у процес змін на підприємстві.....	253
<i>Владислав Фукалов</i>	Особливості впровадження проєктного підходу в бухгалтерських організаціях.....	256
<i>Денис Смоленніков</i>	Управління підприємством на засадах сталого розвитку.....	259
<i>Дарія Бабченко</i>		
<i>Наталія Гришина</i>	Діджиталізація як інструмент удосконалення та оптимізації бізнес-процесів на підприємстві.....	262
<i>Андрій Омеко</i>		
<i>Олексій Новак</i>	Інноваційні моделі управління для підтримки інклюзивного економічного зростання.....	265
<i>Валентина Іванова</i>	Інтелектуальний потенціал як основа реалізації інноваційної стратегії.....	269
<i>Олег Іванов</i>		
<i>Іван Омельченко</i>	Перспективи впровадження концепції створення спільної цінності в Україні.....	271
<i>Андрій Романенко</i>	Стандарти професійної діяльності державних службовців як інструмент підвищення ефективності державного управління.....	273
<i>Сергій Шапаренко</i>	Порівняльний аналіз методів та інструментів управління стейкхолдерами проєкту.....	276
<i>Альона Євдокимова</i>	Управління маркетинговою діяльністю підприємства.....	279
<i>Дарина Соколова</i>		
<i>Юлія Добринь</i>	Сучасний стан системи обслуговування платників податків.....	281
<i>Василь Семилетов</i>	Аналіз методів управління проєкту розробки програмного забезпечення.....	284
<i>Аліна Височина</i>	Методичні засади прогнозування волатильності рівня макроекономічної стабільності.....	287
<i>Марина Сидорова</i>	Взаємодія управління бізнес-процесами і корпоративної соціальної відповідальності в умовах сталого розвитку.....	290
<i>Ян Веньлун</i>		
<i>Павло Брінь</i>		
<i>Iuliia Myroshnychenko</i>	Impact of renewable energy on wellbeing in developing and post-conflict regions.....	293
<i>Володимир Петренко</i>	Впровадження системи контролю якості в проєктах: методології та підходи.....	297
<i>Станіслав Котенко</i>	«Розумне управління відходами» як крок до енергетичної незалежності.....	301
<i>Адель Дарвіш</i>	Оптимізація роботи медичного персоналу із застосуванням методів тайм-менеджменту в закладах охорони здоров'я.....	303
<i>Вадим Лук'янихін</i>		

<i>Шейх Касем Муавейя</i>	Соціально-економічний потенціал Садівської сільської громади Сумського району.....	306
<i>Лук 'янихін В.О.</i>		
<i>Оксана Шаповал</i>	Система надання адміністративних послуг в Україні в умовах правового режиму воєнного стану	310
<i>Олена Лук 'янихіна</i>	Організація внутрішньофірмового навчання стосовно екологічних питань персоналу підприємств з оптової торгівлі лікарськими засобами.....	314
<i>Ріта Сагайдак-Нікітюк</i>		
<i>Олена Гладцінова</i>		
<i>Віталій Нікітюк</i>	Інноваційні підходи до фінансування медичних закладів в умовах реформування галузі охорони здоров'я України.....	316
<i>Ольга Обухова</i>		
<i>Ігор Рекуненко</i>		
<i>Тетяна Майборода</i>	Розробка, управління та аудит портфеля проєктів продуктової ІТ компанії.....	318
<i>Богдан Антипенко</i>		
<i>Ярослава Бражник</i>	Проектний менеджмент як інструмент розвитку та відновлення місцевого самоврядування в Україні...	321
<i>Тетяна Майборода</i>	Стійкість у нестабільності: майстерність стратегічного управління трудовими ресурсами в епоху змін.....	324
<i>Андрій Андрєєв</i>		
<i>Опанасюк Ю.А.</i>	Підвищення якості надання послуг, що надаються податковими органами.....	326
<i>Макушенко І.М.</i>		
<i>Опанасюк Ю.А.</i>	Цифровізація податкового адміністрування як складова трансформації системи державного управління.....	330
<i>Гончарова О.В.</i>		
<i>Олена Савченко</i>	Процес ціноутворення та фактори впливу на нього..	334
<i>Михайло Греков</i>		
<i>Тамара Лозинська</i>	Місцева економіка: аналіз політики.....	337
<i>Олеся Балахонова</i>	Формування аналітичних варіантів під час оцінки критичного обсягу реалізації продукції.....	340
<i>Маргарита Буряченко</i>		
<i>Олександр Небава</i>	Формування сучасної управлінської парадигми інтелектуального потенціалу підприємств.....	342
<i>Микола Небава</i>		
<i>Іван Пилипчук</i>	Становлення управлінської парадигми інноваційного розвитку підприємств агросектору.....	345
<i>Микола Небава</i>		
<i>Анастасія Коновалова</i>	Удосконалення моделі стратегічного управління розвитком трудового потенціалу підприємства.....	347
<i>Тернова І.А.</i>		
<i>Юрій Суярко</i>	Управління розвитком виробничого та інноваційного потенціалу підприємства.....	349
<i>Микита Водка</i>		

<i>Алла Барановська</i>	Стратегічне управління конкурентоспроможністю на сучасному етапі ринкових відносин.....	352
<i>Світлана Суховєєва</i>	Artificial Intelligence for Power Grid Management As A Key To Sustainable Development.....	355
<i>Оleh Lukianukhin</i>	Автоматизація управління ризиками у фінансово - технічних проектах.....	357
<i>Микола Васильченко</i>	Вдосконалення територіальної системи управління муніципальним транспортним комплексом.....	359
<i>Лук'янихін В.О.</i>	Особливості управління та організації офісів у галузі охорони здоров'я.....	363
<i>Ілля Морозов</i>	Управління проектами в сільськогосподарській галузі для підвищення конкурентоспроможності аграрної продукції.....	366
<i>Лук'янихін В.О.</i>	Сонячні електростанції як основа енергетичної незалежності.....	370
<i>Юлія Матвєєва</i>	Energy innovations and their role in shaping sustainable urban infrastructure for the transition to a carbon-free economy.....	372
<i>Галина Сурмай</i>	Аналіз державної політики у сфері освіти.....	375
<i>Тетяна Майборода</i>	Інноваційні підходи до оптимізації управління персоналом у закладах охорони здоров'я.....	379
<i>Денис Товстуха</i>	Міжнародне злиття та поглинання в світовій практиці розвитку бізнесу.....	383
<i>Вікторія Сулим</i>	Сучасний HR-менеджмент та управління організаційними змінами.....	386
<i>Нікіта Мозговий</i>	Напрями вдосконалення системи мотивації медичного персоналу як засіб підвищення ефективності роботи закладів охорони здоров'я.....	388
<i>Anastasiia Niesheva</i>	Механізми та інструменти розвитку громадянського суспільства в Україні.....	390
<i>Мартинець В.В.</i>	Роль іміджу органів влади у формуванні громадської думки та зміцненні демократичних процесів.....	392
<i>Білошапка В.А.</i>	Роль корпоративної культури у забезпеченні успішного впровадження організаційних змін: виклики та можливості.....	394
<i>Олена Гвоздецька</i>		
<i>Людмила Хомутенко</i>		
<i>Коваль Г.Р.</i>		
<i>Анастасія Кулагіна</i>		
<i>Сергій Штукін</i>		
<i>Дмитро Бень</i>		
<i>Оксана Кужель</i>		
<i>Анна Алексєєва</i>		

<i>Юлія Лебідь</i>	Особливості адаптації персоналу в сфері публічного управління та адміністрування.....	397
<i>Олена Павленко</i>	Розроблення інноваційного проєкту для підвищення конкурентоспроможності малого бізнесу в умовах війни.....	399
<i>Анна Гараєва</i>	Удосконалення системи та механізмів надання соціальних послуг у рамках реформування органів місцевого самоврядування (на прикладі Попівської територіальної громади).....	401
<i>Галина Шкареда</i>	Формування іміджу органу місцевого самоврядування (на прикладі Попівської територіальної громади Конотопського району Сумської області).....	405
<i>Марина Христій</i>	Проблеми впровадження PR-технологій у медичній галузі в Україні.....	407

ЗРОСТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРЕЗ ПОКРАЩЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ

*Самофалова Тетяна Олександрівна,
к.держ.упр., доцент, доцент кафедри економіки та менеджменту,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
м. Харків,
Оніщенко Анна Ігорівна,
здобувачка вищої освіти,
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
м. Харків*

Поняття «соціально-психологічний клімат» розглядається в психологічній літературі як важливий феномен, що характеризує емоційний та моральний стан колективу. Воно включає домінуючий психічний настрій групи, який формується через психологічне відображення умов життя та діяльності в міжособистісних відносинах. Соціально-психологічний клімат також визначається як стан групової психіки, що складається з відношень між членами колективу, керівництвом, умовами та характером спільної діяльності [8].

Проблему вивчення цього феномену досліджували такі науковці, як Н. Мансуров, В. Шепель, Л. Почебут, К. Платонов. Їхні роботи стали основою для сучасного розуміння соціально-психологічного клімату, який формується через взаємну довіру, повагу, колективні цінності та норми. Це поняття відображає, наскільки комфортно почуваються співробітники в команді, чи існує підтримка між колегами і керівниками, а також готовність працювати разом для досягнення спільного результату.

За В. М. Шепелем, клімат у колективі поділяється на три «кліматичні зони»: соціальний клімат, що визначається усвідомленням цілей колективу; моральний клімат, який формується на основі прийнятих цінностей; психологічний клімат, що охоплює міжособистісні стосунки на особистісному рівні [8].

Соціально-психологічний клімат є специфічною характеристикою колективу, яка впливає на взаємну підтримку, довіру, комфорт і настрої співробітників. Попри метафоричність терміну «клімат», його наукова цінність підтверджується багатьма дослідженнями. О. Лутошкін наголошує, що головним показником здорового клімату є загальний емоційний настрій групи, у якому домінують повага, товарицькість, дисциплінованість і відповідальність [2].

Аналіз праці А. Романова свідчить, що соціально-психологічний клімат є результатом взаємовідносин у колективі, які формуються під впливом індивідуальних особливостей, традицій та норм. Ці взаємовідносини створюють умови, що сприяють або перешкоджають ефективній співпраці [7].

Сприятливий соціально-психологічний клімат допомагає колективу функціонувати як злагоджений механізм, де кожен член має можливість для

якісного виконання своїх обов'язків. Це є ключовим фактором успішності бізнесу, оскільки згуртована команда, побудована на довірі та співпраці, забезпечує кращі результати, ніж інші інструменти управління [3].

Оптимізація клімату вимагає врахування багатьох факторів, таких як ставово-віковий склад, рівень професійної кваліфікації, психологічна сумісність працівників, а також уникнення конфліктів між офіційним та неформальним керівництвом. Зростання ефективності досягається через злагоджене спілкування, яке впливає на якість прийняття рішень і їх реалізацію [6].

Р. Х. Шакуров пропонує розглядати соціально-психологічний клімат через три аспекти: психологічний, соціальний і психо-соціальний. Важливими складовими позитивного клімату є задоволеність працівників своєю роботою, якість відносин у колективі, стосунки з керівництвом, умови праці та рівень оплати [9].

Соціально-психологічний клімат – це динамічний процес, який змінюється на різних етапах розвитку колективу. На початкових етапах важливу роль відіграють емоційні фактори, а згодом зростає значення когнітивних процесів і соціальних норм. Соціально-психологічний клімат є інтегральною характеристикою колективу, яка суттєво впливає на ефективність діяльності, задоволення працівників та рівень взаємної довіри.

Соціально-психологічний клімат відіграє критичну роль у мотивації, задоволеності роботою та загальному психологічному комфорті працівників. Це внутрішній стан колективу, який впливає на здатність групи досягати поставлених цілей. Сприятливий клімат, що характеризується єдністю цінностей, позитивними стосунками між працівниками і високим рівнем задоволеності, створює умови для самореалізації особистостей, розвитку ініціативності та відповідальності [1].

Серед основних ознак сприятливого соціально-психологічного клімату можна виокремити довіру між членами колективу, відкритість у висловленні думок, конструктивну критику, відсутність надмірного тиску з боку керівників, взаємну допомогу, емоційну підтримку та готовність брати відповідальність за спільну справу. Такі умови стимулюють згуртованість колективу, взаємодопомогу та прагнення досягати спільних цілей, що позитивно впливає на загальну ефективність роботи підприємства [1].

Продуктивність праці в колективі залежить не тільки від організації роботи чи ресурсів, а й від розвитку міжособистісних відносин, згуртованості групи та психологічної сумісності працівників. У середовищі з позитивним кліматом співробітники більш мотивовані, емоційно стабільні, схильні до ініціативності, а також готові підтримувати своїх колег. Зниження рівня стресу та емоційного виснаження дозволяє працівникам тривалий час зберігати високу продуктивність [2].

Сприятливий соціально-психологічний клімат також сприяє підвищенню лояльності співробітників до організації, зменшенню плинності кадрів і поліпшенню командної роботи. У таких умовах працівники активно діляться

ідеями, допомагають один одному та швидко досягають спільних цілей. Конструктивна атмосфера підтримує здорову робочу атмосферу, яка мінімізує конфлікти, забезпечує стабільність роботи колективу і дозволяє зосередитися на виконанні професійних обов'язків [2].

Таким чином, соціально-психологічний клімат є потужним фактором підвищення продуктивності праці. Він забезпечує комфортні умови для роботи, зменшує конфлікти, мотивує працівників та сприяє їхній взаємопідтримці. Завдяки цьому організації досягають високої ефективності, зберігають стабільність і швидко адаптуються до нових викликів. Позитивний клімат формує почуття відповідальності за спільний результат, сприяючи успіху як окремих працівників, так і всієї організації.

Ефективність роботи колективу значною мірою залежить від соціально-психологічного клімату, який впливає на мотивацію працівників, їхній рівень комфорту та здатність досягати спільних цілей. Лідер є центральною фігурою у формуванні такого клімату. Він не лише регулює міжособистісні відносини в групі, але й мотивує, організовує діяльність команд та сприяє вирішенню конфліктів. Лідерство передбачає як управління офіційними відносинами, так і створення атмосфери довіри, співпраці та взаємоповаги [4].

Соціально-психологічний клімат формується під впливом багатьох чинників, зокрема комунікації, міжособистісних відносин, норм і цінностей групи, культури організації, мотивації та стилю керівництва. Ці елементи взаємодіють між собою, створюючи унікальну атмосферу в кожному колективі. Лідер має здатність активно впливати на ці аспекти через свої дії та стиль управління. Одним із ключових завдань лідера є забезпечення психологічної сумісності працівників у колективі. Це включає врахування психофізіологічних та психологічних особливостей членів команди, що сприяє взаєморозумінню, емоційній стабільності та зниженню рівня конфліктів. Невідповідність у цих аспектах може призводити до напруженості та навіть конфліктів у колективі.

Ефективний лідер використовує інструменти комунікації, мотивації та управління конфліктами для підтримання сприятливого клімату. Відкрита комунікація сприяє прозорості у прийнятті рішень, мінімізує непорозуміння та сприяє взаємодовірі. Мотивація через визнання досягнень, заохочення професійного розвитку та підтримку ініціативності допомагає працівникам відчувати свою важливість у колективі. Толерантність і взаємоповага з боку лідера створюють умови, у яких кожен член команди почувається цінним [4].

Сучасний керівник також несе відповідальність за вирішення конфліктів. Вчасна реакція на розбіжності, проведення діалогу між сторонами та досягнення компромісів сприяють збереженню стабільності в колективі. Лідер має створювати умови для співпраці, в яких працівники охоче допомагають один одному та проявляють ініціативу.

Лідерство також визначається особистісними характеристиками керівника, зокрема його емпатією, гнучкістю, професіоналізмом і здатністю надихати інших. Він задає тон робочій атмосфері, демонструючи приклад поведінки, що підтримує позитивний соціально-психологічний клімат.

Стадник В. В. зазначає, що керівник не лише виконує управлінські функції, але й впливає на формування довірливого клімату, який підтримує ефективність колективу [5].

Соціально-психологічний клімат є ключовим чинником ефективності роботи колективу, впливаючи на продуктивність, мотивацію та психологічний комфорт працівників. Він формується через взаємодію міжособистісних відносин, спільних цінностей і стилю керівництва. Позитивний клімат характеризується довірою, відкритістю, підтримкою та сприятливою атмосферою для співпраці. Лідерство відіграє вирішальну роль у створенні такої атмосфери, забезпечуючи прозору комунікацію, мотивацію працівників та ефективне вирішення конфліктів. Як наслідок, стабільний і згуртований колектив забезпечує вищу результативність та стійкість організації до зовнішніх викликів.

Список використаних джерел:

1. Василенко, В. А. (2003). Теорія і практика розробки управлінських рішень. ЦУЛ.
2. Гільдебрандт, Г. О. (2023). Вплив стилю керівництва на психологічний клімат в організації. <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/12354/1/Гільдебрандт%20Г.О..pdf>
3. Матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (2020). «Туристичний та готельно-ресторанний бізнес в Україні: проблеми розвитку та регулювання» (с. 457). М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.
4. Сергеева, Л. М., Кондратьєва, & В. П., Хромей, М. Я. (2015). Лідерство. «Лілея НВ».
5. Стадник В. В., Йохна М. А. (2003). Менеджмент. Академвидав.
6. Харівська С. В. (2020). Соціально-психологічний клімат в колективі та шляхи його оптимізації. <http://liceycv.com/metodichna-rabota/krashh-naprazczyvannya-pk/556-socznopsichologchnij-klimat-v-kolektiv-ta-shlyaxi-jogooptimzacz-metodichna-rozrobka>
7. Цибульська А.Р. (2020). Арт-терапія як засіб оптимізації соціально-психологічного клімату в колективі. https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/45026/1/%d0%a4%d0%9b%d0%a1%d0%9a_2020_053%d0%9c_%d0%a6%d0%b8%d0%b1%d1%83%d0%bb%d1%8c%d1%81%d1%8c%d0%ba%d0%b0%20%d0%90.%d0%a0..pdf
8. Якімова, Н. С., Марценюк, О. В., & Кременський, В. О. (2022). Роль лідера у формуванні внутрішнього іміджу організації. Економіка та суспільство, (41). [file:///C:/Users/admin/Downloads/1577-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-1515-1-10-20220909%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/admin/Downloads/1577-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-1515-1-10-20220909%20(1).pdf) (дата звернення: 15.11.2024).
9. Як створити сприятливий клімат у колективі: поради керівнику. <https://deveducation.com/uk/blog/yak-kerivniku-stvoriti-spriyatliviy-klimat-u-kolektiv/>